

ATENȚIONARE

Medicamente care pot agrava miastenia gravis (MG) Material informativ - **Pentru pacienți, aparținători și medici**

Anumite medicamente și preparate care se eliberează fără rețetă pot provoca agravarea simptomelor MG.

Nu uitați să spuneți oricărui medic sau dentist că aveți diagnosticul de MG. Este important să vă consultați cu medicul dvs curant înainte de a începe orice tratament cu un medicament nou, inclusiv cu preparate care se eliberează fără rețetă.

Medicamente de evitat sau de utilizat cu precauție în MG

Au fost raportate mai multe medicamente care pot produce agravarea miasteniei gravis (MG). Totuși, acest fapt nu înseamnă neapărat că pacientului cu MG nu trebuie să i se prescrie aceste medicamente, pentru că în cazul multora dintre ele agravarea MG este foarte rară, sau agravarea miasteniei poate fi doar o asociere „întâmplătoare” cu acel medicament (adică nu cauzală). În plus, unele dintre aceste medicamente pot fi necesare pentru tratamentul unui pacient și nu trebuie eliminate de la început. Este recomandabil ca pacienții și medicii să știe și să discute posibilitatea că un anumit medicament poate agrava miastenia și să ia în considerare, atunci când este cazul, un tratament alternativ, dacă este disponibil.

Este important ca pacientul să anunțe medicul dacă simptomele MG se agravează după începerea oricărui medicament nou.

În această listă sunt cuprinse numai medicamentele prescrise cel mai frecvent și pentru care sunt dovezi puternice că produc o înrăutățire a MG.

• **Telitromicină:** antibiotic pentru pneumonia dobândită comunitar. FDA din SUA a dispus inscripționarea unui avertisment în chenar negru (“black box warning”) pe cutiile acestui medicament: **Nu trebuie utilizat în MG.**

• **Fluorochinolonele (de ex. ciprofloxacină, moxifloxacină și levofloxacină),** antibiotice cu spectru larg prescrise frecvent, sunt asociate cu agravarea MG. FDA din SUA a dispus inscripționarea unui avertisment în chenar negru (“black box warning”) pentru MG. **Folosiți cu precauție sau deloc în MG.**

• **Toxina botulinică: Evitați.**

• **D-penicilamină:** utilizată pentru boala Wilson și mai rar pentru artrita reumatoidă. Asociere puternică cu declanșarea MG. **Evitați.**

• **Cloroquina:** Folosită pentru malarie și infecții cu amoeba. Poate agrava sau precipita MG. **Utilizați cu prudență.**

• **Hydroxychloroquina (Plaquenil):** utilizată pentru malarie, poliartrită reumatoidă și lupus. Poate sau precipită MG. **Utilizați cu prudență.**

• **Chinină:** folosită ocazional pentru crampe la picioare, în remedii antigripale sau conținută în băuturi (apă tonică). **Utilizare interzisă, cu excepția malariei (în SUA).**

• **Magneziu:** potențial periculos dacă este administrat intravenos, pentru eclampsie în sarcină sau pentru hipomagnezemie. **Utilizați numai dacă este absolut necesar și urmăriți îndeaproape agravarea MG.**

• **Antibiotice macrolide (de exemplu, eritromicină, azitromicină, claritromicină):** frecvent prescrise pentru infecții cu bacterii gram-pozitive. Pot agrava MG. **Folosiți cu precauție sau deloc.**

• **Antibiotice aminoglicozide (de exemplu, gentamicină, neomicină, tobramicină):** utilizate pentru infecții cu bacterii gram-negative. Pot agrava MG. **Folosiți cu precauție și numai dacă nu există tratament alternativ disponibil.**

• **Corticosteroizi:** un tratament standard pentru MG, dar pot provoca agravarea tranzitorie a MG în primele două săptămâni de la începerea tratamentului. Monitorizați cu atenție această posibilitate.

• **Procainamida și chinidina:** utilizate pentru tulburări de ritm cardiac. Pot agrava MG. **Utilizați cu prudență.**

• **Desferrioxamina:** agent de chelare utilizat pentru hemocromatoză. **Poate agrava MG.**

• **Beta-blocante**:** prescrise în mod obișnuit pentru hipertensiune arterială, boli de inimă și migrenă, dar potențial periculoase în MG. Pot agrava MG. **Folosiți cu precauție.**

• **Statine** (de exemplu, atorvastatină, pravastatină, rosuvastatină, simvastatină):** utilizate pentru a reduce colesterolul seric. Pot agrava sau precipita MG. **Folosiți cu precauție dacă este indicat și la doza cea mai mică posibilă.**

• **Substanțe de contrast pe bază de iod folosite în radiologie/imagistică:** raportări mai vechi conțin dovezi că acestea pot agrava slăbiciunea miastenică, dar agenții de contrast moderni par mai siguri. **Utilizare cu precauție și observați înrăutățirea MG.**

• *Din Ghidul de consens internațional pentru gestionarea Myasthenia Gravis, <http://n.neurology.org/content/87/4/419.long>*

*** Multe persoane cu miastenie nu au probleme cu betablocantele și statinele. Este bine să nu fie întrerupte când au indicație, nici de către pacienți, nici de doctori de alte specialități.**

* **Blocante neuromusculare: curarizante (de exemplu: succinilcolina, Vercuronium®). De evitat la miastenici (dacă e posibil). Antidot: sugammadex.**

* **Anestezice: Lidocaina (Xilina): Nu se administrează intravenos** (local se poate administra fără riscuri)

* **Substanțe cu proprietăți deprimante ale SNC (sistemului nervos central): sedative, hipnotice, tranchilizante: benzodiazepinice (Diazepam, Midazolam - Dormicum) și barbiturice (fenobarbital). De evitat la miastenici, pot produce depresie respiratorie.**

* **Miorelaxante (clorzoxazona, Mydocalm). Nu se administrează la miastenici.**

* **Antiepileptice: Fenitoina. Poate accentua slăbiciunea musculară (rar).**

* **Vaccinuri cu microbi sau viruși vii/atenuați: rubeolă, oreion, rujeolă, varicelă, febra galbenă etc. Pot precipita un puseu de miastenie.**

* *Din Cardul European de Urgență Miastenia Gravis - <https://miastenie.ro/cardul-de-urgenta-mg/>*

ADDENDUM - Efectele asupra MG ale imunoterapiei pentru cancer

(de la Comitetul Consultativ Medical și Științific al MGFA - Myasthenia Gravis Foundation of America)

Imunoterapia este un tratament modern folosit pentru multe tipuri de cancer. Un efect secundar recent recunoscut al unora dintre aceste tratamente este și miastenia gravis (MG). MG este recunoscută ca fiind o complicație rară a inhibitorilor checkpoint (ICI) - o formă de imunoterapie. Pacienți care nu aveau MG înainte de începerea imunoterapiei au o probabilitate mai mare de a dezvolta miastenie, iar la pacienți cu MG existentă diagnosticată anterior s-a raportat agravarea slăbiciunii miastenice.

Debutul simptomelor MG survine în medie la 6 săptămâni (între 2 și 12 săptămâni) de la începerea imunoterapiei. Până în prezent, a fost raportată declanșarea sau exacerbarea MG pentru pembrolizumab, dar s-a observat și cu nivolumab, ipilimumab și alte ICI. Riscul crește dacă se administrează combinații de ICI.

Pacienții cu MG și cancer care au în vedere imunoterapia ar trebui să discute cu medicul oncolog și neurolog despre acest

posibil efect secundar. La fel, medicii care observă o slăbiciune nou apărută la pacienții cu imunoterapie, ar trebui să ia în considerare MG.

În plus, MG indusă de ICI poate fi însoțită de inflamația mușchilor scheletici și/sau a mușchiului inimii. Pacienții cu MG la care se manifestă o înrăutățire a slăbiciunii în urma tratamentului ICI trebuie să se adreseze imediat neurologului lor și oncologului.

Exemple de inhibitori checkpoint (ICI):

- Pembrolizumab (Keytruda)
- Nivolumab (Opdivo)
- Atezolizumab (Tecentriq)
- Avelumab (Bavencio)
- Durvalumab (Imfinzi)
- Ipilimumab (Yervoy)

Această publicație are scop informativ și educațional. Ea nu servește ca bază pentru luarea deciziilor cu privire la diagnosticul sau tratamentul individualizat al pacientului cu miastenia gravis. Întotdeauna consultați medicul curant specialist pentru astfel de decizii. Informațiile conținute în această publicație reflectă opiniile autorilor. Orice referire la un anumit produs, sursă sau utilizare nu constituie o avizare a acestuia și nici nu se garantează eficacitatea vreunui produs. MGFA, agenții săi, angajații, directorii, Consiliul consultativ medical/științific și Consiliul consultativ al asistenților medicali și membrii acestora nu sunt implicați în comercializarea sau recomandarea produselor pentru un anumit scop și nu garantează pentru informațiile conținute în această publicație. Aceștia nu își asumă nicio responsabilitate pentru daunele sau răspunderea rezultată din utilizarea acestor informații.

Aprobat de către consiliile de consultanță medicale/științifice și asistenți medicali MGFA
www.Myasthenia.org

© 2020 de Myasthenia Gravis Foundation of America, Inc.

Sursele materialului: **MGFA** (<https://myasthenia.org/What-is-MG/MG-Management/Cautionary-Drugs>) și **Cardul European de Urgență Miastenia Gravis**